Gemeente Leusden

MEMO

Aan	:	Gemeenteraad Leusden
Cc	:	
Van	:	College Leusden
Datum	:	dinsdag 7 mei 2019
Betreft	:	Uitwerking scenario's

In de uitwisseling van 11 april hebben wij de uitwerking van de drie scenario's voor het tekort Sociaal Domein met u gedeeld. Doel van deze bijeenkomst om de raad te informeren over de mogelijkheden om kosten te besparen dan wel inkomsten te verhogen binnen de drie scenario's:

1. Uitvoeren van kostenbesparende maatregelen in het Sociaal Domein die moeten leiden tot een structurele verlaging van het uitgavenniveau Sociaal Domein.
2. Bezuinigen op andere taakvelden c.q. het opstarten van een nieuwe bezuinigingsoperatie.
3. Het verhogen van de OZB waarbij we een solidaire bijdrage vragen van inwoners en/of bedrijven.

Op 16 mei is een tweede bespreking gepland. Deze bespreking zien wij als een extra informatieronde voorafgaande aan het aanbieden van de Kaderbrief 2020.
Het college wil ophalen of de raad voldoende informatie heeft om het debat over de voorstellen en maatregelen aan te gaan. Er is ruimte voor technische en bestuurlijke vragen en onderling debat. Onderstaand en in de bijlagen geeft het college aan welke keuzen worden gemaakt.
Het college zal de uitkomsten van deze informatieronde betrekken bij de besluitvorming in het college die eind mei / begin juni zal plaatsvinden (afhankelijk van verschijnen meicirculaire 2019).

We bieden de raad de uitwerking van de scenario's opnieuw aan.

- Verkenning begrotingspositie (bijlage A)

De verkenning van de begrotingspositie is niet meer aangepast. Eventuele wijzigingen in de begrotingspositie zullen worden verwerkt in de Voorjaarsnota die gelijktijdig met de kaderbrief aan de raad wordt aangeboden.

- Scenario 1 (bijlage B)

In scenario 1 hebben we de voorgestelde maatregelen verder gerubriceerd en uitgewerkt in projecten waarbij doel, wat en wie zijn geformuleerd. Hiermee krijgt de raad een scherper beeld hoe de uitvoering gaat plaatsvinden. Tevens is een verdeling van de te realiseren taakstelling over de verschillende projecten gaat plaatsvinden. Hierbij vermelden wij wel dat dit een lastige opgave is. Maatregelen zijn niet eenvoudig te koppelen aan te bereiken financiële resultaten. We zullen dit goed gaan monitoren.
Ten opzichte van de stukken van 11 april is het bedrag dat is geraamd voor investeringen om de maatregelen uit te voeren met € 100.000 verhoogd. Dit betreft een bijdrage aan Lariks. In de uitwerking van het scenario is aangegeven dat bij nagenoeg elke maatregel de

gemeente en Lariks aan de lat staan. Overigens staat hier wel tegenover dat ook voor Lariks het subsidie voor 2020 en 2021 niet wordt geïndexeerd.

- Scenario 2 (bijlage C, C.1 en C.2)

Ten opzichte van de stukken van 11 april zijn twee wijzigingen doorgevoerd. De bezuiniging op het budget voor ongediertebestrijding is verlaagd van € 15.000 naar € 5.000. Bij nader inzien bleek het budget al eerder te zijn verlaagd. Daarnaast is rattenbestrijding door externe bedrijven nog wel mogelijk en wordt op dit moment ook daadwerkelijk uitgevoerd. Een verlaging van het budget met € 5.000 is nog wel mogelijk.
Eén van de maatregelen die wij voorstellen is voor de gesubsidieerde instellingen de nullijn hanteren met betrekking tot de inflatiecorrectie. Wij zullen de instellingen per brief informeren over dit voorgenomen besluit. Voor Lariks geldt dat ook geen inflatiecorrectie wordt toegepast. Wel krijgt Lariks een bijdrage voor investeringen die moeten worden gedaan voor de uitvoering van scenario 1.
De bespreking van scenario 2 in de uitwisseling heeft ons verder geen aanleiding gegeven om wijzigingen aan te brengen.

- Scenario 3 (bijlage D)

De bespreking van scenario 3 in de uitwisseling heeft ons geen aanleiding gegeven om wijzigingen aan te brengen.

Resultaat
De drie scenario's leveren het volgende resultaat op:

Taakstelling	€ 1.500.000
Scenario 1 Sociaal Domein	€ 405.700
Scenario 2 Overige taakvelden	€ 496.000
Scenario 3 Verhogen OZB	€ 598.300

Het verhogen van de OZB vormt de sluitpost voor het behalen van de taakstelling. Indien de scenario's 1 en 2 de hier vermelden bedragen opleveren moet de OZB worden verhoogd met € 598.300 om de taakstelling van € 1,5 miljoen te realiseren. Een verhoging van de OZB voor woningen en niet-woningen levert een stijging op van 8,7%.
Aan de verhoging van de OZB willen wij de volgende afspraak koppelen. Indien er extra middelen van het Rijk komen ter compensatie van de sterk gestegen kosten in de jeugdzorg (zoals uit een concept-onderzoeksrapport zou zijn gebleken) zullen we deze middelen inzetten om de verhoging van de OZB te verlagen. In de Voorjaarsnota van het Rijk zal duidelijk worden of het kabinet extra geld hiervoor gaat reserveren. Begin juni verschijnt deze Voorjaarsnota waarbij de gevolgen vermoedelijk verwerkt zullen worden in de meicirculaire 2019.

Fasering
Hiervoor hebben we de resultaten aangegeven op basis van de gemaakte keuzen. Het gaat om de invulling van een taakstelling van € 1,5 miljoen die moet leiden tot een structureel sluitende meerjarenbegroting. Of de begroting al in 2020 sluitend is of pas in 2023 is afhankelijk van de fasering van de uitvoering van de maatregelen. Hierbij geldt hoe eerder de begroting sluitend is hoe minder incidentele middelen (algemene reserve) we hoeven in te zetten. Hierbij is het goed om de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in beeld te brengen. Hierin zien we meevallers (het surplus in de algemene reserve grondbedrijf op

basis van de actualisatie 2019) en tegenvallers (een voorlopig negatief jaarrekeningresultaat). Daarnaast hebben we in het nieuwe beleidskader sociaal domein opgenomen dat we de reserve sociaal domein weer naar de buffer van 10% willen verhogen. Wij zullen in de Kaderbrief (als ook de jaarrekening aan de raad is aangeboden) nader ingaan op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen. Op basis van de huidige inzichten komen we op een weerstandsvermogen van € 4,8 miljoen met een ratio van 1,05 waarbij de reserve Sociaal Domein een stand heeft van € 0,8 miljoen.
Indien we uitgaan van deze reservepositie kunnen we kijken naar de mogelijke fasering van de maatregelen.

Variant A maximale fasering	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Begrotingstekort	-835.000	-1.656.600	-1.548.800	-1.292.000	-1.292.000
Dekkingsplan taakstelling € 1,5 miljoen					
Scenario 1 Sociaal Domein	35.700	153.700	237.700	321.700	405.700
Scenario 2 Overige taakvelden	0	341.000	496.000	496.000	496.000
scenario 3 OZB sluitpost tot € 1,5 miljoen (gefaseerd)	0	149.600	299.200	448.800	598.300
	-799.300	-1.012.300	-515.900	-25.500	208.000
Incidentele dekking algemene reserve basisdeel	799.300	1.012.300	515.900	25.500	0
	0	0	0	0	208.000
Totaal onttrekking algemene reserve basisdeel	2.353.000				
Ratio	0,54				

In deze variant zijn de scenario's 1 en 2 gefaseerd geraamd. Voor scenario 2 geldt alleen de fasering van het niet toepassen van de prijsindexering voor de jaren 2020 en 2021. In deze variant moet een bedrag van € 2,3 miljoen ten laste van de algemene reserve worden gebracht wat leidt tot daling van de ratio naar 0,54.

Variant B Geen fasering OZB	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Begrotingstekort	-835.000	-1.656.600	-1.548.800	-1.292.000	-1.292.000
Dekkingsplan taakstelling € 1,5 miljoen					
Scenario 1 Sociaal Domein	35.700	153.700	237.700	321.700	405.700
Scenario 2 Overige taakvelden	0	341.000	496.000	496.000	496.000
scenario 3 OZB sluitpost tot € 1,5 miljoen (niet gefaseerd)	0	598.300	598.300	598.300	598.300
	-799.300	-563.600	-216.800	124.000	208.000
Incidentele dekking algemene reserve basisdeel	799.300	563.600	216.800	0	0
	0	0	0	124.000	208.000
Totaal onttrekking algemene reserve basisdeel	1.579.700				
Ratio	0,71				

In deze variant is de verhoging van de OZB niet gefaseerd doorgevoerd. De OZB wordt dus in 2020 in eens met € 598.300 verhoogd. In deze variant moet een bedrag van € 1,6 miljoen ten laste van de algemene reserve worden gebracht wat leidt tot daling van de ratio naar 0,71.

Variant C Geen fasering OZB en taakstelling Zorgkosten	2019	2020	2021	2022	2023
Begrotingstekort	-835.000	-1.656.600	-1.548.800	-1.292.000	-1.292.000
Dekkingsplan taakstelling € 1,5 miljoen					
Scenario 1 Sociaal Domein	35.700	405.700	405.700	405.700	405.700
Scenario 2 Overige taakvelden	0	341.000	496.000	496.000	496.000
scenario 3 OZB sluitpost tot € 1,5 miljoen (niet gefaseerd)	0	598.300	598.300	598.300	598.300
	-799.300	-311.600	-48.800	208.000	208.000
Incidentele dekking algemene reserve basisdeel	799.300	311.600	48.800	0	0
	0	0	0	208.000	208.000
Totaal onttrekking algemene reserve basisdeel	1.159.700				
Ratio	0,80				

In deze variant wordt de taakstelling voor scenario 1 voor de zorgkosten met ingang van 2020 ingeboekt. Zoals hiervoor aangegeven willen we de reserve Sociaal Domein weer verhogen met € 0,8 miljoen. Hiermee komt er dus weer incidentele ruimte binnen de reserve beschikbaar voor het opvangen van besparingsverliezen door het nog niet halen van de taakstelling. Deze besparingsverliezen kom dan niet ten laste van de algemene reserve basisdeel. In deze variant moet een bedrag van € 1,2 miljoen ten laste van de algemene reserve worden gebracht wat leidt tot daling van de ratio naar 0,8.

Het college kiest voor variant 3. Met deze variant blijft het weerstandsvermogen binnen de afgesproken ratio en kunnen we de besparingsverliezen binnen scenario 1opvangen in de weer aangevulde reserve Sociaal Domein.
We kiezen hierbij ook voor verhoging van de OZB in één keer. Dit is niet uitzonderlijk verhoging van de OZB in Leusden waar de gebruikelijk beleidslijn uitgaat van een (meestal in vier stappen) gefaseerde verhoging. We wijken daarvan af omdat de tekorten in 2020 en 2021 met respectievelijk € 1,7 en € 1,5 miljoen hoog zijn (daarna daalt het tekort weer). We zijn dus genoodzaakt om de maatregelen snel door te voeren. Wel vermelden we hier nogmaals dat de eventuele extra (structurele) middelen van het Rijk ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg in mindering worden gebracht om de verhoging van de OZB. De maatregelen in scenario 1 en 2 blijven dan gehandhaafd.

Het snel sluitend krijgen van de begroting past ook in ons streven naar een solide financieel beleid. Een sluitende begroting met zo min mogelijk inzet van incidentele middelen gekoppeld aan een ratio die binnen de bandbreedte blijft.

De uitwerking van de drie scenario's leidt tot het volgende concept-besluit

Besluit
1. Gegeven de ontwikkeling van de begrotingspositie als gevolg van met name de kostenstijgingen in het sociaal domein de taakstelling vast te stellen op € 1,5 miljoen.
2. In te stemmen met de uitvoering van scenario 1:
    a. Uitvoeren van kostenbesparende maatregelen die leiden tot een besparing van 6,5% van het inkoopkader zijnde € 420.000 met ingang van 2020.
    b. Uitvoeren van overige besparende maatregelen in scenario 1 tot een bedrag van € 235.700.
    c. Een budget van € 250.000 te reserveren voor investeringen die nodig zijn om de onder a genoemde maatregelen uit te voeren
3. In te stemmen met de uitvoering van scenario 2:

a. Verlagen van de budgetten ongediertebestrijding, consignatiedienst, VRI's en milieueducatie tot een bedrag van € 50.000.
b. Verhogen van de inkomsten door legesheffing voor vragen vergunningvrij bouwen, structureel ramen van verkoopgroenopbrengsten en doorberekenen van electriciteitskosten aan standplaatsen tot een bedrag van € 136.000
c. Voor 2020 en 2021 geen inflatiecorrectie toepassen op de budgetten derden in de begroting en de subsidies tot een bedrag van € 310.000

4. In te stemmen met de uitvoering van scenario 3:
    a. Verhogen van de OZB met € 598.000 door verhoging van de tarieven voor woningen en niet-woningen met 8,7% met ingang van 2020.